

ОЛЕСЬ ГОНЧАР

ИЗ ФРОНТОВЫХ СТИХОВ

От автора

Вряд ли эти стихи многое скажут современному читателю, но автору они далеко не безразличны; для него они имеют значение дневника, сохраняют определенный интимный смысл. Вместе с другими стихами фронтового цикла эти стихи должны были составить поэтический сборник, который, правда, не был издан, так как автор всецело отдался работе в жанре прозы.

Однако фронтовые стихи помогали мне и в работе над прозой. Некоторые из них являлись как бы лирическим камертоном, эмоциональными вехами, когда, при работе над трилогией «Знаменосцы», требовалось как можно точнее воспроизвести дух и настроение участников великого освободительного похода.

ТАНКІСТ

Сніги! Не сніги, а ріллі,
Наорані смертю на мить.
І хлопець — саме вугілля
Біля танка свого лежить.

Руку підняв до неба.
Крик занімів на вустах.
Бо жити б йому ще треба
В незайманих десь містах,

Ще б чути довкола себе
Гомін прекрасних міст.
Бунтуючи, зняв до неба
Чорний кулак танкіст.

І руки його обгорілі
Не хочуть такого кінця!
І зуби аж сяють білі
На спаленій масці лица!

Бо то ж недомріяна мрія,
То ж вірність його комусь —
Напис на танку біліе:

«Жди —
я вернусь!»

«БОЕЦ, ОСВОБОЖДАЙ
СОВЕТСКИХ ЛЮДЕЙ...»

Плакат Л. Ф. Голованова.
М., «Искусство», 1942

Центральный музей
Вооруженных Сил СССР,
Москва

ДУМИ ПРО БАТЬКІВЩИНУ

Здрастуй, мій сонячний краю,
Ти снишся мені і тут,
Серцем щодня я літаю
До тебе, туди за Прут.

Як пишуть додому солдати,
Сумно стає мені.
До кого мені писати,
Якій написати рідні?

Той — мамі, а той — дружині,
Той — сестрам, а той — братам.
А я напишу — Україні!
Сонцю її і степам;

Сивим, як згадки, могилам,
Що тонуть в імлі голубій;
Шляхам, окутаним пилом,
Якими пішли ми в бій.

Бачу далекі вершини
В тумани повитих Карпат.
Може моя то Вкраїна
Біліє черідкою хат?

Слово, в бою огрубіле,
У тому краю забрини,
Де вишні в убранні білім
Мене виглядають з війни.

1944

СЛОВАЦЬКИЙ ПАРТИЗАН

Привезли,
Щоб вішати його,
І зійшов він сам на поміст,
І видно було його
Людям далеких міст.

Навшпиньки
Словаччина підвелась,
І кожен бачити міг:
Квітка,
Ніби зоря, пронеслась
І впала йому до ніг.

Заметушилася варта кругом.
Ридаючих біла жінок.
А над його високим чолом
Злипся чуб,
Як вінок.

Потім вирок німець читав
Про його прекрасне життя.
Затинався німець,
Бо знав:

На помості стоїть суддя.

Німець скінчив.
І в тишу дзвінку
Шугнуло,
Ніби орел з висоти,
Мовлене тим, що в вінку:
— Брати!

И зляканий кат застиг
Біля своєї петлі,
І чути було в цей миг,
Як стукає серце землі.

1944

ЗНАМЕНО ПОЛКУ

Я завтра їду в Україну,
Яку покинув так давно.
Цілую, ставши на коліна,
Своє полкове знамено.

Дивлюсь на нього я востаннє
У нез'ясованій журбі.
Всю кров мою, мої скитання
Воно зібрало у собі.

Мій стяг! Моя червона пtiце,
Усе з тобою ожива.
Вже бачу: хмарою куриться
Шляхів нестямних курява.

Вже бачу: стоїмо по груди
В траншеях у рудій воді.
Ані хвороби, ні простуди,
Ні сталь — не брали нас тоді.

Пориви наші, наші болі,
Загиблих друзів імена
Читаю на шовковім полі
Свого ясного знамена.

Прощай, мій стяг, і не тьмарися,
На багрянім твоїм крилі
У дзвоні, в зойках пронеслися
Моїх поривів кораблі.

Усе, що разом пережито,
В походах вистраждано — все,
Я знаю: інший гордовито
Прапорносець понесе!

1945, листопад